

Jätelautakunnan talousarvio vuodelle 2025 sekä taloussuunnitelma vuosille 2025 - 2027

202/02.02.00/2024

JÄTELTk 21.08.2024 § 33

Valmistelija

Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081,
salla.alapirtti@forssa.fi

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kuntastrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta (kuntalaki (410/2015) 14 §). Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa- ja suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa ja ylijäämäinen (kuntalaki 110 §).

Vuonna 2022 päivitetty kuntastrategia on kaupungin taloussuunnittelun ja ohjausjärjestelmän perusta. Talousarviossa ja -suunnitelmassa asetetaan kaupungin strategian mukaisia palvelujen järjestämissä ja investointeja koskevia tavoitteita kaupungin eri palveluille, liikelaitoksille ja tytäryhteisöille. Strategian toteuttaminen ulottuu palveluyksikkö- ja henkilötasolle käyttösuunnitelmissa ja kehityskeskusteluissa.

Taloussuunnitelman laadinnan lähtökohdat ovat haastavat, koska usean vahvan vuoden jälkeen Forssan kaupungilla näyttää olevan edessä alijäämäisiä vuosia. Yleisen kuntatalouden tulojen ja menojen välillä on epätasapaino, joka syvenee lähivuosina nopeasti kasvavien kustannusten, investointipaineiden sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Vuonna 2025 Forssan kaupunki tulee saamaan valtionosuuksia ja kuntakorvauksia valtiovarainministeriön ennakkolisten laskelmien mukaan noin 12,3 miljoonaa euroa. Se on noin 2,3 miljoonaa enemmän kuin vuonna 2024. Kunnille tulee kuitenkin vuoden 2025 alusta uusi valtionosuustehtävä, kun julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille. Tästä aiheutuu kaupungille noin 3,6 miljoonan euron kustannus, joten vertailukelpoisesti valtionosuudet laskevat noin 1,3 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksien odotetaan laskevan suunnitelmavuosina, sillä valtionosuuksien laskennalliseen määrään vaikuttaa mm. alle 16-vuotiaiden lukumäärä, joka on Forssassa selvässä laskussa. Kaupungin kustannukset tulevat kasvamaan. Kunta-alan yleinen työehtosopimus on voimassa 30.4.2025 saakka, joten tarkkaa tietoa tulevista sopimuskorotuksista ei ole. Valtiovarainministeriö on ennakoinut kevään 2024 kuntatalousohjelmassa, että kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi nousee keskimäärin 3,1 % vuodessa vuosina 2025-2028. Kuntien ansiotasoindeksi on arvioitu nousevan vielä hieman sitä enemmän. Kuntaliiton veroennusteen mukaan kaupungin verotulot nousevat vuonna 2025 0,9 miljoonaa euroa ja suunnitelmavuosinakin on kasvua ennusteen mukaan näkyvissä.

Sopeutustoimia tarvitaan

Jos tehdään oletamus, että kaupungin toimintakate heikkenee valtiovarainministeriön keskiarvioihin perustuvan ennusteen mukaisesti noin 3 %, niin nykyisen kaltaisella toiminnalla kaupungin vuoden 2025 tilikaudesta muodostuu noin 3,5 miljoonaa euroa alijäämäinen ja suunnitelmavuosista hieman enemmän alijäämäisiä. Kaupunki on tilanteessa, jossa talouden tasapaino edellyttää toiminnan sopeuttamista. Nollatulokseen pääseminen vuonna 2025 edellyttää toimenpiteitä, joilla vuosikate paranee noin 3,5 miljoonaa euroa verrattuna siihen, että jatketaan kaikilta osin samalla tavalla kuin nyt. Nollatulokseen vaadittava 3,5 miljoonan euron sopeutus on varsin suuri, kun huomioidaan, että kaupungin toimintakate oli noin 41 miljoonaa vuonna 2024. Kokonaisuuden kannalta kestävämpi ratkaisu on antaa tässä vaiheessa toimialoille suunnitteluohjeeksi maltillisempi sopeutusohje. Tasapainoiseen talouteen pääseminen edellyttää tällöin muitakin päätöksiä, mutta niitä on mahdollista arvioida ja suunnitella myöhemmin taloussuunnitelman valmistelun edetessä.

Talousarvion laadintaprosessin eteneminen

Lautakunnat antavat alustavat talousarvioesityksensä 30.8.2024 mennessä. Valmistelun tilannetta ja lautakuntien esityksiä käsitellään valtuustoseminaarissa 5.-6.9. Lautakunnan voivat seminaarin jälkeen tarkentaa esityksiään, talousarvioesitykset on jätettävä 20.9. mennessä. Kaupunginhallitus tekee 28.10. esityksen valtuustolle vuoden 2025 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2025-2027. 11.11. valtuusto päättää talousarviosta. Jätelautakunnan alustava vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027 on liitteenä. Keskeisin toimenpide toiminnan tehostamiseen on Facta Jätehuolto-ohjelmiston sähköisen asiointin kehittäminen ja avaaminen uudelleen kuntalaisten käyttöön. Taloutta voidaan sopeuttaa vähentämällä määräaikaisen henkilökunnan käyttöä, mikä toisaalta heijastuu jätelautakunnan henkilöstön työkuormaan.

Talousarvioesitys on liitteenä.

Esittelijä	Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti
Päätösehdotus	Jätelautakunta antaa liitteen mukaisen alustavan talousarvionesityksen vuodelle 2025 ja suunnitelmavuosille 2025-2027.
Päätös	Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen.

JÄTELTk 18.09.2024 § 41

Valmistelija	Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti, p. 040 1724 081, salla.alapirtti@forssa.fi
	Jätelautakunta on käsitellyt alustavaa talousarvioesitystään kokouksessaan 21.8.2024 § 33. Varsinaiset talousarvioesitykset on jätettävä 20.9. mennessä. Kaupunginhallitus tekee 28.10. esityksen valtuustolle vuoden 2025 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2025-2027. Valtuusto päättää talousarviosta 11.11. Jätelautakunnan talousarvio vuodelle 2025 sekä taloussuunnitelma vuosille 2025-2027 on <u>liitteenä</u> . Siihen ei ole tehty muutoksia verrattuna alustavaan talousarvioon ja taloussuunnitelmaan, jota käsiteltiin elokuun kokouksessa.
Esittelijä	Jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti
Päätösehdotus	Jätelautakunta hyväksyy liitteenä olevan ehdotuksen lautakunnan talousarvioksi vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2025-2027 sekä esittää sen edelleen kaupunginhallitukselle.
Päätös	Jätelautakunta hyväksyi ehdotuksen.